

Stichting Vrienden van Middachten

Jaarverslag 2025

Voorafgaand aan de Vriendenmiddag die in het teken stond van de expositie 'Von Siebolds plantenkracht op Middachten' ontvingen de graaf en gravin en bestuursleden van de SVVM in de oranjerie enkele speciaal genodigden en gastsprekers Carla Teune (Von Sieboldhuis in Leiden) en Willem Zieleman (voorzitter beheercommissie) voor een lunch.

Bestuur

Het bestuur kwam op 6 maart, 16 mei en 27 november bij elkaar. Gedurende de vergaderingen zijn de verschillende activiteiten, de exploitatie van de tuin en het functioneren van de vrijwilligers besproken. Er zijn stappen gezet in de richting van een nieuw vrienden- en vrijwilligersbeleid. In de vergadering van 27 november wordt het nieuwe beleidsplan 2026-2030 vastgesteld.

Marleen Petrie (beheerder buitenplaats) neemt vanaf de vergadering van 16 mei deel aan de vergaderingen vanuit kantoor. Age Fennema is nog aanwezig bij de vergaderingen voor een toelichting op de financiële stukken.

Per 31 december 2025 bestond het bestuur uit:

R.C. König, voorzitter

M. Sanderman, secretaris

J.M.S. Perryck, lid

M.U. de Beurs, lid

F.W.F.L. Graf zu Ortenburg, lid

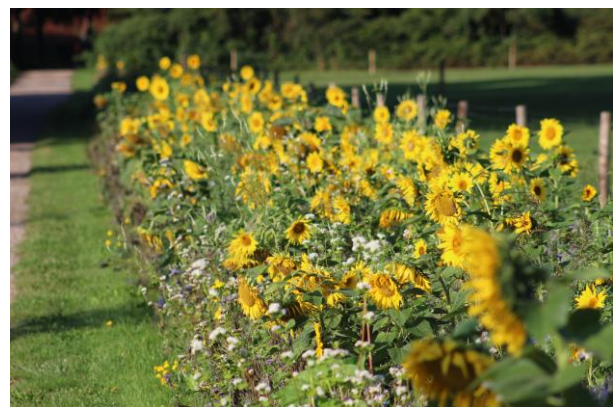
J. Jansen, lid

R. Roelfzema, lid

Financiën en donatie

De exploitatie kende over 2025 een positief resultaat met € 1.498,- (in 2024 was het resultaat € 12.050,-). Het verschil met 2024 wordt verklaard door een eenmalige grote gift aan de stichting.

De stichting zegde een bijdrage van € 10.000,- toe aan de publicatie van een Monografie over Middachten. Het is de bedoeling dat dit standaardwerk over het landgoed in 2027 wordt uitgegeven. Met middelen van de Vrienden financierde de stichting de inzaai van diverse bloemstroken op de buitenplaats en de aanschaf van een vaatwasser in de oranjerie, zodat het werk van de vrijwilligers in de theeschenkerij wordt verlicht.

De bloemstroken langs de Boerenweg

Vrienden

De stichting kent sinds lange tijd Vrienden, die Middachten een warm hart toedragen en de stichting met een jaarlijkse bijdrage steunen. In ruil daarvoor worden de Vrienden betrokken bij het wel en wee op Middachten en krijgen zij gratis toegang tot de tuinen. De stichting heeft gewerkt aan een (her)nieuwd vriendenbeleid. Daartoe zijn gesprekken gevoerd met Prattenburg en Twickel om te horen hoe zij hun vriendenbeleid vormgeven. Resultaten van een vragenlijst die onder vrijwilligers is uitgezet, bieden ook inzichten. Er is potentie om meer vrienden te werven.

Op dinsdag 3 juni werd de jaarlijkse Vriendendag georganiseerd. Bijna 80 Vrienden kwamen naar Middachten voor een ontvangst in het onderhuis.

De bijeenkomst stond in het teken van de op die dag te openen expositie Von Siebolds plantenkracht op Middachten. Carla Teune - voormalig hortulana van de Leidse Hortus en Von Siebold-kenner - ging tijdens haar lezing in op het indrukwekkende leven van Von Siebold. De heer Willem Zieleman - voormalig hoofd van de tuindienst van paleis Het Loo - vertelde aan de hand van vele afbeeldingen over de herinrichting van de tuinen van paleis Het Loo. In de orangerie werd er afgesloten met een hapje en een drankje.

Vriendenmiddag 2025

In 2025 werden er twee nieuwsbrieven naar vrienden en betrokkenen bij Middachten verzonden.

Tijdens de Faunadag en de kerstopenstelling zijn actief vrienden geworven. Bij elk zomerconcert in de tuin was een bestuurslid als gastheer of gastvrouw aanwezig.

De stichting kende op 31 december 2025 335 Vrienden, eind 2024 waren dat er 254. Samen met onze 144 vrijwilligers, heeft Middachten 479 Vrienden per 31 december 2025.

Enkele bedrijven uit de regio zijn bedrijfsvriend. Bouwbedrijf Hoffman, Topbuxus en Sportieve Evenementen Peter Oversteegen VOF steunen de stichting met een financiële of materiele bijdrage.

Beheercommissie

De stichting heeft de verantwoordelijkheid voor de beheercommissie van de tuin, waarin naast de eigenaar en rentmeester interne en externe groene experts zitting hebben. Onder leiding van de heer Willem Zieleman, voormalig tuinbaas van het Loo, kwam de commissie driemaal bij elkaar. Gerda Willems, beplantingsdeskundige, adviseerde over een toekomstige invulling van de borders in de Oostparterre. Over ontwerp en invulling zal de komende tijd nog verder worden nagedacht. Het vervangen van de beschoeiing van de buitengracht is een ander project waarover de commissie adviseert. Een aannemer heeft verschillende opties aangeboden. Hiervoor zal de commissie bij andere tuinen informeren, zodat een goede keuze kan worden gemaakt. Daarnaast heeft de commissie meegedacht over verschillende onderhoudswerkzaamheden, waaronder het onderhoud en vervangen van bomen. Op 14 juli is op een feestelijke wijze afscheid genomen van de vorige voorzitter Jan Hekman. In overleg met hem is als herinnering aan zijn jarenlange inzet voor de tuin een Moerascipres geplant langs de buitengracht nabij de Zuidparterre.

Afscheid Jan Hekman

Activiteiten

2025 was een jaar vol met verschillende activiteiten, besloten ontvangsten en publieksevenementen. De *faunadag* was net als voorgaande jaren een goede publiekstrekker. De geweeientoonstelling, stands, demonstraties en lezingen kunnen zich nog steeds in goede belangstelling verheugen. Er waren nog meet grote publiekstrekkers waaronder de Moestuinbeurs, zomerconcerten en een brocantefair en als slotstuk de jaarlijkse kerstopenstelling.

Hieronder worden enkele activiteiten uitgelicht.

Jaarthema: Von Siebolds plantenkracht op Middachten

Avonturier, arts en botanicus Philipp Franz von Siebold bracht in de 19e eeuw meer dan 700

plantensoorten van Japan naar Nederland. Veel van deze exotische planten, zoals de hortensia, camelia en Japanse anemoon, bloeien in de tuinen Van Middachten. Aan veel van deze planten werd een geneeskrachtige werking toegeschreven. Hieraan is een expositie vormgegeven die in samenwerking met het Sieboldhuis en de Hortus in Leiden tot stand is gekomen. Prachtige botanische illustraties uit *Flora Japonica* zijn getoond in de orangerie en gaven inzicht in hoe wetenschappers en kunstenaars deze flora destijds vastlegden. De gedetailleerde fotografie

van Günter Beck in *Flora Japonia Photographica* bracht ze opnieuw tot leven. Bezoekers konden middels een audiotour langs een aantal van deze geneeskrachtige planten een route door de tuin lopen.

In het kader van het jaarthema was er op 12 september een Siebold conferentie in het onderhuis en verzorgde bestsellerschrijfster Annejet van der Zijl op 16 september een lezing in de orangerie over haar boek *De Zwevende Wereld*; een dubbelbiografie over de verbonden levens van Von Siebold en zijn dochter.

Dag van het Kasteel

Het thema van de Dag van het Kasteel was 'Naar buiten'. Dat thema sloot mooi aan op de expositie rondom de Von Siebold planten op Middachten. In het kasteel waren rondleidingen. In totaal bezochten 124 mensen op deze dag het huis.

De Moestuinbeurs

Het laatste weekend van maart streek de Moestuinbeurs neer op het landgoed. Een ontmoetingsplek voor iedereen met interesse in eetbare tuinen. De Moestuinbeurs bood drie dagen vol kennis en inspiratie rondom moestuinieren, een heel passend evenement voor Middachten.

De enorme populariteit van moestuinieren was terug te zien in het succes van De Moestuinbeurs. Het trok in totaal bijna 11.000 bezoekers naar Middachten. Er waren lezingen, wildplukwandelingen, live-demonstraties, theatervoorstellingen en workshops en meer dan 100 standhouders, ook Middachten had haar eigen stand in het onderhuis.

Daarnaast werden er rondleidingen georganiseerd door de tuinen en het kasteel, verzorgd door de eigen vrijwilligers/gidsen van Middachten.

Tuinconcerten

In samenwerking met De Zoomerij Dieren zijn tijdens de zondagen in juli opnieuw de traditionele zomerconcerten georganiseerd in hey groene theater. Er waren aansprekende namen als Spinvis en Alex Roeka, vele bezoekers kwamen naar Middachten voor het bijwonen van ene concert.

Handboogevenement

In oktober vond voor de tweede keer het handboogevenement van de *Dutch Bowhunting Clan* plaats. Hierbij werd ook gekampeerd op de kasteelweide. Gedurende twee dagen volgden de 230 deelnemers een wedstrijdroute over het landgoed, waarbij op opgestelde doelen werd geschoten. Het betrof een besloten evenement.

Kerstopenstelling

In 2025 trok de traditionele kerstopenstelling vele bezoekers, ruim 18 % meer dan het jaar ervoor. De vertrekken van het kasteel waren sfeervol aangekleed met kerstbomen en bloemstukken. Op het voorplein en in de bijgebouwen vond een kerstmarkt plaats. Dit jaar zorgden een groot aantal koren en een studentenorkest voor de muzikale omlijsting op het voorplein, en al jaren vertrouwd in het kasteel harpiste Janne-Minke Nijp. De kerstopenstelling is een voor Middachten groot evenement dat alleen door de inzet van bijna 100 vrijwilligers mogelijk is.

Samenwerking regionale partners, opleidingen en wetenschappelijk onderzoek

In het voorjaar zijn verschillende excursies voor studenten bos- en natuurbeheer van Wageningen Universiteit, Van Hall Larenstein en de Middelbare Bosbouwschool Yuverta gehouden. Gedurende het gehele jaar liepen stagiaires van Yuverta stage op het landgoed.

In maart verzorgde de rentmeester een excursie voor leden van IVN, afdeling Oost Veluwezoom naar de bijzondere voorjaarsflora in de bronbossen van het landgoed.

In juni waren studenten van de RUG een week te gast op Middachten. Na een introductie die werd verzorgd door Middachten, hebben deze studenten onder leiding van professor Hanneke Ronnes zich verdiept in het bosbeheer dat door de eigenaren en rentmeesters in de afgelopen honderd jaar is

uitgevoerd. Dit leverde een interessante tijdlijn met een weerslag van maatschappelijke ontwikkeling op. Een andere groep studenten deed onderzoek naar de perioden dat het kasteel verhuurd was.

Op 26 juni presenteerde Marieke Roggeveen, docent Hogeschool van Hall Larenstein haar eindscriptie onder de titel 'naar een circulair landschap op Middachten'. In het kader van een Master Circulaire Economie aan de Hogeschool Arnhem Nijmegen, verrichte Marieke gedurende twee jaar onderzoek naar de duurzame ontwikkelsenario's op Middachten.

Op 27 september verzorgde de eigenaar en rentmeester een lezing met excursie voor jonge leden van de Federatie Particulier Grondbezit. Het thema was natuurbeheer op het landgoed. Na enkele lezingen en een korte film over de bronbossen, verplaatste het gezelschap zich per fiets over het landgoed.

Bezoekersaantallen

De bezoekersaantallen zijn t.o.v. 2024 zijn gestegen met ca 10.000 bezoekers. Dat is grotendeels toe te schrijven aan de Moestuinbeurs, een driedaags evenementen dat in totaal bijna 11.000 bezoekers trok. Ook de kerstopenstelling trok meer bezoekers dan in 2024. Bezoekers aan het huis, zowel voor rondleidingen als op eigen gelegenheid, neemt echter af. Het aantal mogelijkheden daartoe is beperkt tot zondagen in juli en augustus en enkele bijzondere openstellingsdagen met de Dag van het Kasteel en Open Monumentendag. De belangstelling van grote (buitenlandse) groepen voor rondleidingen neemt af.

Bezoekersaantallen	2025	2024	2023	2022	2021
Reguliere activiteiten					
Huis, zomeropenstelling	515	679	609	745	
Tuinopenstelling	2.095	1.823	1.459	1.791	4.184
Dag van het Kasteel	124 (rondl K)	101 (suppoosten)			
Open Monumentendag	131 (rondl K)	195 (rondl K)			
Rondleidingen huis/tuin	364	778	916	543	575
Concerten	1.191	949	529	600	270
Kerstopenstelling	9.162	7.724	8.763	7.301	
Faunadag	2.200	2.500	2.550	0	
Huwelijken en zakelijke ontvangsten	795	365	500	655	1.050
Erfgoedlogies	178	222	188	376	142
Zomermarkten in de laar (o.a. Brocantefair)	6.000	6.000	4.100	2.000	4.000
Buitenplaats vrije wandeling (schatting)	28.500	28.500	28.500	28.500	28.500
<i>Subtotaal</i>	<i>51.255</i>	<i>49.836</i>	<i>48.114</i>	<i>42.511</i>	<i>38.721</i>
Incidentele evenementen					
Land Rover Club			1.200	-	-
De Moestuinbeurs	10.600				
Handboogevenement	290	200			

	2025	2024	2023	2022	2021
Theatervoorstelling Smeedwerk		315			
ZOOM festival		350			
Goldwing Treffen		600	600	-	-
Magisch Verhalen festival		1.300			
Brocante markt		Zie zomer- markten	2.000		
<i>Subtotaal</i>	<i>10.890</i>	<i>2.765</i>	<i>3.800</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal aantal bezoekers	62.145	52.601	51.914	42.511	38.721

PR & Media

Op diverse sociale media is Middachten actief. Berichten worden goed gelezen en geliket. Met name het aantal volgers op Facebook en Instagram groeit nog steeds. Op die kanalen is Middachten dan ook het actiefst.

Facebook:	3932 (2024)	>	4342 (2025)
Instagram:	2445 (2024)	>	3101 (2025)
LinkedIn :	352 (2024)	>	455 (2025)

Nieuwsbrieven

In 2025 zijn er twee nieuwsbrieven verstuurd. Per 31/12/25 zijn er 2.223 abonnees.

Persberichten

Van alle activiteiten zijn weer persberichten gemaakt en verstuurd naar de regionale media. Die worden bijna altijd geplaatst en leveren veel free publicity op. Het blad Monumentaal heeft een uitgebreid artikel geweid aan de kerstvoorbereidingen op Middachten.

Overige exposure

In De Gelderlander was een artikel gewijd aan de vrijwilligers op Middachten, mooi dat er op deze manier aandacht was voor deze belangrijke groep op Middachten. In het NRC-Handelsblad verscheen in augustus een mooi artikel over onderzoek dat een groep studenten van de RUG elk jaar komt doen op Middachten.

Vrijwilligers

Zonder de inzet van vrijwilligers is de openstelling van huis en tuin niet mogelijk. Gelukkig blijft het aantal vrijwilligers op peil en kunnen wij ieder jaar nieuwe vrijwilligers verwelkomen. Aan het einde van het jaar kende Middachten 144 vrijwilligers (in 2024 141), dat wil zeggen 109 actieve vrijwilligers, 11 vrijwilligers met een incidentele beschikbaarheid, 11 vrijwilligers vanuit de

Bekenstichting en 13 vrijwilligers met een bijzondere status. Deze laatste groep wordt gevormd door vrijwilligers die zich lang voor Middachten hebben ingezet maar nu een hoge leeftijd hebben bereikt en/of fysiek te grote beperkingen hebben gekregen. Met hen blijft Middachten een warme band onderhouden.

Er zijn verschillende vrijwilligersgroepen die een aparte activiteit voor hun rekening nemen. Elke groep wordt gecoördineerd door een van de vrijwilligers, in nauw overleg met de coördinator vrijwilligers en de organisatie van Middachten. Zo zijn er de rondleiders, is er een groep gastvrouwen en gastheren van de oranjerie, een aantal vrijwilligers die in het najaar de jams klaarmaakt, vrijwilligers die zich inzetten voor inventarisatie en onderhoud van de collectie en een ploeg die de beken in het park onderhoudt. Onder leiding van de conservator houdt een groep vrijwilligers zich bezig met inventarisatie en onderhoud van de inboedel en wordt textiel hersteld of vernieuwd.

Op 16 april en 9 oktober zijn de vrijwilligersbijeenkomsten georganiseerd. Die kunnen nog altijd rekenen op warme belangstelling, gemiddeld 70-80 vrijwilligers worden er op zo'n middag verwelkomt.

Eens per twee jaar vindt er een vrijwilligersuitje plaats. In 2025 werd er een bezoek gebracht aan slot Zuylen. Op een stralende dag werd een grote groep vrijwilligers met koffie en gebak ontvangen in de oranjerie waarna er huis- en tuinrondleidingen volgden. Op een prachtige plek in de tuin werd een lunch aangeboden. Met de bus werd daarna de reis terug naar Middachten aanvaard.

Het is belangrijk dat er tussen de vrijwilligers, de familie en de professionele organisatie een goede binding en communicatie is. Gedurende het jaar zijn er weer een tweetal vrijwilligersbijeenkomsten georganiseerd waar de vrijwilligers werden geïnformeerd over het reilen en zeilen op Als dank voor twaalf en een half jaar vrijwilligerswerk ontvingen 5 vrijwilligers een speldje.

Vastgesteld te De Steeg, 24 juni 2026,

R.C. König, voorzitter

M. Sanderman, secretaris